Warszawa, dnia 22 września 2015 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

BKA-I-0941-8/34903/15/MN

Pan
Mirosław Markowski
Dyrektor
Kampinoskiego Parku Narodowego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Ministra Środowiska nr 7/2015 z dnia 22 maja 2015 r., zespół kontrolujący Ministerstwa Środowiska przeprowadził w dniach 8-19 czerwca 2015 r. kontrolę problemową w Kampinoskim Parku Narodowym, ul. Tetmajera 38, 05-080 Izabelin , w następującym zakresie:

1) Realizacja zadań Parku w zakresie wykonywania rocznych zadań ochronnych ustanowionych przez Ministra Środowiska, w poszczególnych ekosystemach oraz stan prac nad opracowaniem planu ochrony Parku;
2) Realizacja planu finansowego Parku, w tym w szczególności prawidłowość wykorzystania otrzymanych dotacji celowych;
3) Funkcjonowanie Parku w zakresie gospodarowania mieniem Skarbu Państwa.
4) Realizacja zadań Straży Parku.

Kontrola została przeprowadzona przez zespół w składzie:

- Ewa Walczak - Radca Ministra w Biurze Kontroli i Audytu Wewnętrznego,
- Jerzy Chabros- Radca Ministra w Biurze Kontroli i Audytu Wewnętrznego,
- Stanisław Kucharski- Główny Specjalista w Biurze Kontroli i Audytu Wewnętrznego.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 marca 2015 r.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*[1]

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli.

Kampinoskim Parkiem Narodowym w okresie 1.01.- 31.07.2014 r. kierował p. Jerzy Misiak, a od dnia 1.08.2014 r. jednostką kieruje p. Mirosław Markowski.

[Dowód: akta kontroli str.1-2]

[1] Dz. U. nr 185, poz. 1092

Ustalenia kontroli

Na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego działalność Kampinoskiego Parku Narodowego w zakresie kontrolowanych zagadnień została **oceniona pozytywnie z zastrzeżeniami[2].**

I. Realizacja zadań Parku w zakresie wykonywania rocznych zadań ochronnych ustanowionych przez Ministra Środowiska, w poszczególnych ekosystemach oraz stan prac nad opracowaniem planu ochrony Parku;

Działalność Parku w zakresie kontrolowanych zagadnień dotyczacych wymienionej tematyki **oceniono pozytywnie.**

1.Realizacja rocznych zadań ochronnych.

Park określił uwarunkowania organizacyjne dla sprawnej realizacji działalności ochronnej w aktualnie funkcjonującym regulaminie organizacyjnym. Zgodnie z potrzebami ochronnymi tego obszaru, dokonano stosownego podziału na obwody ochronne, ustalono obsadę osobową, zakres zadań, podległości i odpowiedzialności dla poszczególnych jednostek organizacyjnych i stanowisk pracy wykonujących zadania w zakresie ochrony przyrody.

[Dowód: akta kontroli str. I/1-5]

Park realizuje zadania ochronne w ekosystemach zgodnie z zakresem rzeczowym, rozmiarem i lokalizacją określonych w *zarządzeniach Ministra Środowiska w sprawie zadań ochronnych dla Kampinoskiego Parku Narodowego na rok 2014 i 2015.* Zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt. 3 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*[3](dalej: ustawy o ochronie przyrody) zadania ochronne ujęte w wymienionych zarządzeniach, były wcześniej pozytywnie zaopiniowane przez Radę Naukową Parku.

Ewidencja zabiegów prowadzona jest w sposób właściwy w szczegółowej dokumentacji planu rzeczowo-finansowego, sporządzanej przez odpowiedzialne komórki organizacyjne kontrolowanej jednostki. Planowanie kosztów i przychodów w zakresie działalności ochronnej jest prawidłowe, co potwierdzają wykazane kwoty wykonania, które nie odbiegają znacząco od przyjętych założeń planu. Część dokumentacji prowadzona jest przy pomocy specjalistycznego programu komputerowego „Acer". Program ten nie umożliwia ewidencji i rozliczania zadań po stronie planu „wykonanie". Dane te są wprowadzane ręcznie. Jak wyjaśniono, Park opracował koncepcję wdrożenia stosownego systemu elektronicznego w tym zakresie, jednak z uwagi na aktualny brak odpowiednich programów celowych w funduszach dotujących, projekt składania wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia w bieżącym roku, został zawieszony.

[Dowód: akta kontroli str. I/6-7]

Podczas przeprowadzonej lustracji terenowej stwierdzono, że zabiegi ochronne wykonywane są zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi ochrony czynnej tego obszaru, a ich rodzaj i zakres odpowiada zapisom określonym w zarządzeniu Ministra Środowiska w sprawie zadań ochronnych dla KPN. Technika i jakość wykonania prac nie budzi zastrzeżeń.

[Dowód: akta kontroli str. I/8-9]

---

[2] Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego w Ministerstwie Środowiska stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z zastrzeżeniami, negatywna.

[3] Dz.U. z 2013 r. poz.627 z późn. zm.

2.Stan prac nad opracowaniem planu ochrony Parku.

Park sporządził projekt planu ochrony na lata 2012-2031 odpowiadający wymaganiom aktualnie obowiązujących przepisów w tym zakresie. Całość prac została wykonana siłami własnymi jednostki przez właściwych merytorycznie pracowników, co pozwoliło uniknąć wydatkowania znacznych środków finansowych na ten cel. Sporządzony projekt planu ochrony uzyskał pozytywną opinię Rady Naukowej KPN. Dokument został przekazany dnia 1.07. 2015 r. br. do Ministra Środowiska celem ustanowienia w trybie art.19 ust. 5 *ustawy o ochronie przyrody*.

[Dowód: akta kontroli str. I/10-13;I/14]

II. Realizacja planu finansowego Parku, w tym w szczególności prawidłowość wykorzystania otrzymanych dotacji celowych.

Działalność Kampinoskiego Parku Narodowego w zakresie realizacji planu finansowego, w tym w szczególności prawidłowość wykorzystania otrzymanych dotacji celowych **została oceniona pozytywnie.**

Główny Księgowy Kampinoskiego PN spełnia wymogi stawiane głównym księgowym w art. 54 ust. 2 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych* [4].

Zasady (politykę) rachunkowości wprowadzono Zarządzeniem nr 15/2013 Dyrektora Kampinoskiego PN z dnia 13 maja 2013 r. W/w polityka rachunkowości spełnia wymogi art. 10 *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*[5].

1.W trakcie kontroli wybranych pozycji realizacji planu finansowego za 2014 r. i I kw. 2015r. stwierdzono, że:

- w 2014 r. Kampinoski PN dokonywał siedmiu zmian planu finansowego; w I kw. 2015 r. plan finansowy Parku nie był zmieniany;
- wydatki majątkowe Parku w 2014 r. wynosiły 5 949 793,84 zł; źródłem ich finansowania był NFOŚiGW, Fundusz Leśny oraz inne źródła. W I kw. 2015 r. na wydatki majątkowe przeznaczono 777 806,78 zł, głównie ze środków NFOŚiGW;
- w ramach umowy z Komisją Europejską Kampinoski Park Narodowy jako Beneficjent Koordynujący, otrzymuje środki na realizację projektu i zobowiązany jest przekazać je pozostałym współbeneficjentom – partnerom projektu. Środki dotyczą Instrumentu Finansowego na rzecz Środowiska z Komisji Europejskiej na projekt LIFE + pn. „Ochrona i renaturyzacja mokradeł obszaru Natura 2000 Puszcza Kampinoska". Powyższe środki ujęte zostały w pkt. IX planu finansowego a ich realizacja w 2014 r. wynosiła 2.597.018,97 zł;
- stan środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych w Banku Gospodarstwa Krajowego służy zabezpieczeniu realizacji planowanych zadań Parku, wynikających z przyjętego planu finansowego;
- w należnościach KPN wg stanu na koniec I kw. 2015 r. występują należności wymagalne na kwotę 224 918,88 zł . W m-cu kwietniu 2015 r. uregulowano należności wymagalne na kwotę 37 398,68 zł. W przypadku pozostałych należności - 35 spraw na kwotę 114 372,19 zł skierowano na drogę postępowania sądowego i do komornika. Do pozostałych dłużników wystosowano wezwania do zapłaty.

[4] Dz. U. z 2013 r. poz.883 z późn. zm.,
[5] Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.

Należności wymagalne dotyczą głównie zaległych czynszów mieszkaniowych na kwotę 174 761,70 zł od osób nie będących pracownikami Parku;
- w kontrolowanym okresie nie występowały w KPN płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań;
- w trakcie przeprowadzonej w 2014 r. inwentaryzacji stwierdzono niedobory w składnikach majątkowych ujętych w ewidencji środków trwałych, pozostałych środków trwałych o charakterze wyposażenia oraz w ewidencji ilościowej. Z protokołów różnic inwentaryzacyjnych oraz sprawozdania Komisji Inwentaryzacyjnej wynika, że osoby materialnie odpowiedzialne nie składały na bieżąco wniosków do Komisji Likwidacyjnej o likwidację i zdjęcie ze stanu zużytych składników majątkowych bądź przesuniętych do innych komórek organizacyjnych;
- w 2014 r. Park poniósł na prowadzonej działalności stratę w wysokości 416 414,02 zł. Plan finansowy na 2014 r. (wg ustawy budżetowej) przewidywał wynik finansowy – stratę netto w wysokości 1 235 000 zł. Plan finansowy na 2015 r. wg ustawy budżetowej przewiduje wynik finansowy – stratę netto w wysokości 1 103 000 zł. Z udzielonych wyjaśnień wynika, że przyczyną poniesionej straty było zaliczanie w koszty amortyzacji środków trwałych zakupionych do 31grudnia 2011 r. przez Kampinoski Park Narodowy – jednostkę budżetową i przejęcie tych środków przez Kampinoski Park Narodowy – państwową osobę prawną.

[Dowód: akta kontroli str. II/1- 28]

2.Prawidłowość udokumentowania wykorzystania otrzymanych dotacji celowych w 2014 r. i w I kw. 2015 r.

Przedmiotem kontroli było udokumentowanie wykorzystanych przez Kampinoski PN następujących dotacji udzielonych przez Ministra Środowiska:
- dotacji podstawowej wg umowy nr 9/DE/2014,
- dotacji na współfinansowanie wg umowy nr 27/DE/2014,
- dotacji na wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzone przez bobry wg umowy nr 54/DE/2014.

Kampinoski PN prowadzi wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków - o której mowa w art. 152 ust 1 w/w ustawy o finansach publicznych.

Wydatkowanie środków finansowych z dotacji udzielonych na podstawie w/w umów zostało udokumentowane zgodnie z wymogami zawartymi w umowach dotacji.

Rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym, przedstawione przez Kampinoski PN zostały zatwierdzone przez Dotującego, zgodnie z art. 152 ust. 2 w/w ustawy o finansach publicznych.

Od środków dotacji w 2014 r. zostały naliczone przez bank odsetki w łącznej wysokości 9 363,41 zł, które Park przekazał na rachunek dochodów budżetowych wskazany w umowie przez Dotującego.

Odsetki zostały odprowadzone przez Park z zachowaniem terminów wynikających z § 4.4 rozporządzenia Ministra Finansów z 16 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonania budżetu państwa[6].

[6] Dz. U. z 2014 r. poz. 82

W I kw. 2015 r. Kampinoski PN otrzymał I transzę dotacji podstawowej wg umowy nr 9/DE/2015 zawartej z Ministrem Środowiska. Transza ta została wydatkowana i rozliczona. Rozliczenie zostało przyjęte przez Dotującego. Odsetki bankowe od środków dotacji w kwocie 2 234,01 zł Park przekazał na rachunek dochodów budżetowych w terminach wynikających z § 4.4 w/w rozporządzenia Ministra Finansów z 16 stycznia 2014 r.

[Dowód: akta kontroli str. I/29- 114]

III. Funkcjonowanie Parku w zakresie gospodarowania mieniem Skarbu Państwa.

W kontrolowanym zakresie działania Parku zostały **ocenione pozytywnie z zastrzeżeniami**.

1. Stan prawny nieruchomości gruntowych pozostających w posiadaniu Parku.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. *o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw*[7] parki narodowe w ciągu roku miały otrzymać decyzje wojewody w sprawie użytkowania wieczystego nieruchomości.

Realizacja powyższego zapisu dotycząca stanu posiadania KPN przedstawia poniższa tabela

Nieruchomości gruntowe w posiadaniu KPN w ha			Razem
W użytkowaniu wieczystym	Inny tytuł: własność, współwłasność itp.	Nieuregulowany stan prawny na dzień kontroli	
22 395,63	264,54	10 534,89	33 086,89
67,7%	0,5%	31,8%	100,0%

Z wyjaśnień złożonych przez KPN wynika, że na taki stan składają się zaszłości w dokumentowaniu zdarzeń (scalenia gruntów, nowa numeracja działek, braki w dokumentacji scaleniowej) przez służby geodezyjne podlegające obecnie właściwym miejscowo starostom oraz w części ksiąg wieczystych, które w tym przypadku pozostają do dzisiaj w wersji tradycyjnej (papierowej) i nie były aktualizowane po scaleniach gruntów. Zaszłości te dotyczą lat 70 i 80- tych ubiegłego wieku. W efekcie nie można uzyskać danych do ustanowienia użytkowania wieczystego na rzecz KPN, bez aktualizacji ewidencji nieruchomości oraz dokonania stosownych wpisów do ksiąg wieczystych.

W ocenie kontroli wykonanie postanowień art.7 ww. ustawy, bez aktualizacji ewidencji nieruchomości, jest niemożliwe do zrealizowania. Problem ten leży w gestii właściwych miejscowo starostów, którzy odpowiadają za stan prowadzonych ewidencji w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. III/1- 11; 45-48]

2. Wykorzystanie nieruchomości będących w posiadaniu KPN według umów (bez zasobów mieszkaniowych).

Według stanu na dzień 30.04.2015 r. KPN miał podpisane 80 obowiązujących umów na dzierżawę, najem oraz użyczenie nieruchomości. W zestawieniu sporządzonym przez KPN wykazano 4 przypadki bezumownego korzystania z nieruchomości Parku.

[7] Dz. U. z 2011 r. nr 224 poz. 1337

W tabeli poniższej przedstawiono stan użytkowania nieruchomościami Parku przez inne podmioty.

Dzierżawa, najem- wg umów, bezumowne korzystanie (w ha)						Użyczenie (w ha)	
Działalność rolnicza		infrastruktura		Działalność gospodarcza		Działalność różna	
Do 2012 r.	Od 2012r.	Do 2012 r.	Od 2012 r.	Do 2012 r.	Od 2012 r.	Do 2012 r.	Od 2012 r.
2	44	10*	1	4**	-	23	-

* jeden przypadek bezumownego korzystania z nieruchomości
** trzy przypadki bezumownego korzystania z nieruchomości

W kontrolowanym okresie obowiązywały następujące wewnętrzne zarządzenia w sprawie udostępniania nieruchomości Parku do korzystania przez innych użytkowników:
- *zarządzenie Dyrektora Kampinoskiego Parku Narodowego nr 9/2013 z dnia 19 marca 2013 r. w sprawie trybu przeprowadzania przetargów na dzierżawę gruntów w Kampinoskim Parku Narodowym,*
- *zarządzenie Dyrektora Kampinoskiego Parku Narodowego nr 34/2009 z dnia 9 listopada 2009 r. w sprawie sposobu naliczania oraz wysokości stawek czynszu dzierżawnego za dzierżawę gruntów w Kampinoskim Parku Narodowym;*
- *zarządzenie Dyrektora Kampinoskiego Parku Narodowego nr 7/2010 z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie sposobu naliczania czynszu dzierżawnego pod działalność gospodarczą dla gruntów Skarbu Państwa w trwałym zarządzie Kampinoskiego Parku Narodowego.*

W sprawdzonych podczas kontroli postępowaniach dotyczących przetargów na wyłonienie dzierżawców lub najemców stwierdzono prawidłowe, zgodne z przyjętymi przez Park zasadami wewnętrznymi oraz przepisami ogólnymi działania. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku ostatniego z ww. zarządzeń, dotyczy ono poprzedniego stanu prawnego, w którym nieruchomości były w trwałym zarządzie Parku.

[Dowód: akta kontroli str. III/15-19; 30-44]

Niezależnie od powyższej oceny, kontrola wnosi następujące zastrzeżenia związane z tą problematyką:

- w trzech sprawdzonych przypadkach bezumownego korzystania z nieruchomości KPN, stwierdzono brak działań ze strony Parku w celu doprowadzenia do podpisania umowy lub zakończenia tej działalności i przekazania dzierżawionej nieruchomości z powrotem do Parku. Park nalicza co roku każdemu z bezumownych użytkowników opłatę z tytułu użytkowania nieruchomości. Z wyjaśnień złożonych przez Park wynika, że w jednym przypadku działka, na której znajduje się dzierżawiona nieruchomość jest przedmiotem regulacji (szpital dziecięcy). W drugim przypadku Park docelowo nie przewiduje prowadzenia takiej działalności na tym terenie, a istniejący stan uważa za słuszne rozwiązanie, wziąwszy pod uwagę względy społeczne, zapewniające możliwość utrzymania się dwóm rodzinom. W trzecim przypadku ogłoszenie przetargu związane jest z usunięciem infrastruktury z dzierżawionej nieruchomości;

- z powyższym wiąże się problem płacenia podatków od prowadzonej działalności. W dwóch sprawdzonych przypadkach Park potwierdził, że osoby korzystające bezumownie z nieruchomości Parku nie opłacają stosownych podatków związanych z prowadzoną działalnością.

W ocenie kontroli, każdy z tych przypadków jest różny i występują w nich niewątpliwie przesłanki inne niż wyłącznie wynikające z potrzeby formalno-prawnego ich uregulowania. Niezależnie od argumentów przedstawionych przez Park, w ocenie kontrolujących należy doprowadzić do użytkowania tych nieruchomości w oparciu o stosowne umowy lub wygaszenia działalności w ogóle.

[Dowód: akta kontroli str. III/2-11; 20-29; 150-160]

W dokumentacji przetargowej oraz w sprawdzonych umowach z 2014 r. stwierdzono następujące rozbieżności:

- w ogłoszeniu o przetargu z dnia 11.03.2014 r. w pkt. 6 napisano, że *cena wywoławcza czynszu dzierżawnego jest ceną brutto.(...) Ustalając wysokość czynszu dzierżawnego KPN brał także pod uwagę wysokość podatku rolnego za dany grunt*;

- w sprawdzonych umowach, podpisanych w wyniku ww. postępowania, nie wskazano kto jest płatnikiem tego podatku. W umowie operuje się wartością netto w przypadku czynszu dzierżawnego. W §11 umowy zapisano *W przypadku rozwiązania przez Wydzierżawiającego niniejszej Umowy ze skutkiem natychmiastowym, bez zachowania okresu wypowiedzenia z przyczyn leżących po stronie Dzierżawcy, zapłacony Czynsz dzierżawny jak również daniny publicznoprawne nie podlegają rozliczeniu.* Takie zapisy występują w starszych wersjach umów, kiedy daniny publicznoprawne miały być opłacane przez dzierżawcę. Ten przepis w sposób pośredni wskazuje na dzierżawcę jako płatnika danin publicznoprawnych;

- z wyjaśnień złożonych przez Park wynika, że Jednostka będzie odprowadzać podatki od dzierżawionych nieruchomości gruntowych, co wynika z interpretacji wejścia w życie ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. *o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw.*

W ocenie kontroli, przyjęcie takiego rozwiązania dotyczącego powinności podatkowych, powinno skutkować jednolitymi zapisami we wszystkich dokumentach związanych z konkretną sprawą. Jak wynika z ustaleń przedstawionych powyżej, istnieją rozbieżności oraz różnice zapisów w umowie oraz ogłoszeniu w sprawie dzierżawionych gruntów rolnych.

[Dowód: akta kontroli str. III/2-11; 30-33; 38-44; 150-160]

W 1998 r. Park zawarł dwie umowy z operatorem telefonicznym. Umowa pierwsza dotyczy dzierżawy części poddasza i dachu na budynku siedziby KPN w Izabelinie. Umowa druga dotyczy corocznej darowizny operatora na rzecz KPN. Obie opłaty wynikające z tych umów stanowią w rzeczywistości opłatę za użytkowanie części poddasza i części dachu. Stosunek wielkości wnoszonych przez Operatora opłat wynikających z umów, na dzień dzisiejszy wynosi: w przypadku umowy dzierżawy- ok. 4,6%, w przypadku darowizny ok. 95,4%. Należy zaznaczyć, że umowa darowizny nie była waloryzowana od 2005 r., co w rzeczywistości obniżało jej realną wartość przez 7 lat.

W ocenie kontroli, przedstawiony powyżej stan nie ma żadnego uzasadnienia. W przeszłości, takie działanie było ominięciem przepisów, które nakazywały wszystkie dochody z najmu odprowadzać do budżetu państwa przez jednostki budżetowe. W obecnym stanie prawnym nie ma to znaczenia, ponieważ wszystkie dochody z tytułu najmu są przychodami parku narodowego.

W ocenie kontroli stawka czynszu dzierżawnego (za 1m^2), przy uwzględnieniu obu umów, jest niekorzystna w porównaniu do stawki czynszu dzierżawnego stosowanego w przypadku innego operatora przy dzierżawieniu podobnego przedmiotu dzierżawy. Stawka czynszu dzierżawnego w kontrolowanym przypadku jest około 78% niższa w stosunku do stawki czynszu dzierżawnego innego operatora.

[Dowód: akta kontroli str. III/2-11;49-56; 150-160]

W dokumentacji sprawy dotyczącej dzierżawy budynku o charakterze użytkowym wraz z gruntem- umowa nr DT/373-71/12 z dnia 14.12.2012 r., stwierdzono niezgodność powierzchni nieruchomości gruntowej. W piśmie KPN do Ministra Środowiska z dnia 16.02.2012 r. znak: DTadm. 221/9-1/12 w sprawie wyrażenia zgody na ogłoszenie przetargu na nieruchomość zabudowaną oraz w decyzji Ministra Środowiska z dnia 12 czerwca 2012 r. znak: DLPpn-201-9/22764/12/WH wyrażającej zgodę na dzierżawę gruntu, wykazano grunt o pow. 0,102 ha wraz z budynkiem.

W ogłoszeniu o przetargu na dzierżawę nieruchomości ogłoszonym w BIP w dniu 14.11.2012 r. oraz w ww. umowie wykazano grunt o powierzchni 1196,5 m^2.

Podstawą do przeprowadzenia przetargu oraz zawarcia umowy jest decyzja Ministra Środowiska. Umowa powinna odzwierciedlać stan dotyczący powierzchni dzierżawionej określony w tym dokumencie.

[Dowód: akta kontroli str. III/2-11; 150-160]

3. Zasady obliczania ekwiwalentu za niewykorzystywanie lokalu mieszkalnego.

Zarządzeniem nr 3 Dyrektora KPN z dnia 5.01.2015 r. w sprawie przydziału bezpłatnego mieszkania i sposobu naliczania ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystywanie bezpłatnego mieszkania zostały wprowadzone zasady dotyczące regulacji ww. spraw.

Zgodnie z wnioskiem z dnia 19.01.2015 r. zaakceptowanym przez Dyrektora Parku stawki te wynoszą w zależności od miejsca wykonywania pracy od 15,- zł do 9,66 zł/m^2.

Z ustaleń kontroli wynika, ze w ww. zarządzeniu nr 3 pominięto podstawowy przy obliczaniu przepis art. 104 ust. 14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*[8] (uop), w którym określono pojęcie stawki ekwiwalentu - *średnia stawka czynszu w stosunkach najmu w danej miejscowości.* W § 2 pkt. 4 ww. zarządzenia zapisano: *Za średnią stawkę najmu przyjmuje się średnią stawkę wolnego najmu w danej miejscowości,(...).*

W wyniku takiego zapisu w zarządzeniu Dyrektora Parku, były wzięte do obliczenia średniej stawki czynszu najmu wyłącznie stawki *wolnego najmu* w danej miejscowości.

Z wyjaśnień udzielonych przez KPN wynika, że został przyjęty sposób naliczania tej stawki stosowany przez biegłych sądowych, którzy przyjmują średnią stawkę w wolnym najmie.

[Dowód: akta kontroli str. III/57- 63; 150-160]

[8] Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.

4. Wysokość czynszu najmu oraz zasady ustalania czynszu najmu lokali mieszkalnych w KPN.

Wysokość stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz dzierżawę nieruchomości zabudowanych w KPN regulują następujące przepisy wewnętrzne:

- *Zarządzenie nr 21/2009 Dyrektora Kampinoskiego Parku Narodowego z dnia 25.08.2009 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych,*
- *Zarządzenie nr 22/2009 Dyrektora Kampinoskiego Parku Narodowego z dnia 25.08.2009 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych,*
- *Zarządzenie nr 23/2009 Dyrektora Kampinoskiego Parku Narodowego z dnia 25.08.2009 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę nieruchomości zabudowanej.*

Zgodnie z tymi zarządzeniami miesięczna stawka bazowa za najem lokali mieszkalnych w 2009 r. wynosiła 2,59 zł/m^2 oraz 2,82 zł/m^2. Stawka bazowa czynszu dzierżawnego za 1 m^2 wynosiła 2,82 zł/m^2. W przypadku najmu lokali mieszkalnych stawki te stanowiły 1% wartości wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m^2 powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych (w oparciu o obwieszczenie właściwego miejscowo wojewody).

Zgodnie z § 6 ww. zarządzeń dotyczących ustalenia stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych, *czynsz będzie przeliczany każdorazowo po ogłoszeniu przez Wojewodę (...) nowego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m^2 powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych.* Z wyjaśnień udzielonych kontroli wynika, że ostatni raz stawka czynszu bazowego była przeliczana w kwietniu 2011r.

Zgodnie z § 4 ww. zarządzenia dotyczącego ustalenia stawek czynszu za dzierżawę nieruchomości zabudowanej, *czynsz dzierżawny waloryzowany będzie raz w roku o średnioroczny wskaźnik cen towarów konsumpcyjnych ogółem w poprzednim roku kalendarzowym ogłoszony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczpospolitej Polskiej „Monitor Polski".* Zgodnie z wyjaśnieniami Parku, ostatnia zmiana stawki bazowej była w 2011 r.

Park nie realizował od 2012 r. własnych zasad w zakresie przeliczania stawki bazowej czynszu najmu oraz czynszu za dzierżawę.

W przypadku obliczania stawki bazowej za najem lokali mieszkalnych przyjęto za podstawę wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1 m^2 powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych. Wskaźnik ten zmieniany jest 2 razy w ciągu roku. Wartość tego wskaźnika jest zmienna, w tym również in minus i nie odnosi się do postawy z poprzedniego okresu.

W ocenie kontroli te czynniki stwarzają duże trudności w zastosowaniu przyjętego sposobu zmiany stawki czynszu (ze względu na częstość zmian, w tym zmniejszenia stawki). Ponadto planowanie przychodów z tego tytułu obciążone jest dużą zmiennością.

[Dowód: akta kontroli str. III/62-76; 150-160]

5. Okresowe kontrole stanu technicznego budynków oraz budowli będących w posiadaniu KPN.

Park wykazał 186 budynków mieszkalnych oraz 48 innych obiektów (budynki administracji, magazyny, infrastruktura turystyczna, maszty nadawczo-odbiorcze i in.), które podlegają okresowym kontrolom, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*[9]. Z danych uzyskanych podczas kontroli wynika, że wszystkie obiekty miały ważne kontrole okresowe wykonywane w cyklu pięcioletnim oraz większość w cyklu rocznym.

Zgodnie z wyjaśnieniami KPN takie przeglądy dokonywane są w ramach kontroli pięcioletnich.

Zgodnie z przepisem art. 62 ust. 1 lit. b upb, instalacje i urządzenia służące ochronie środowiska powinny być poddane kontroli okresowej raz w roku.

[Dowód: akta kontroli str. III/77- 100; 161]

IV. Realizacja zadań Straży Parku.

Działalność Posterunku Straży Parku w KPN w zakresie kontrolowanych zagadnień **oceniono pozytywnie.**

Dyrektor KPN określił uwarunkowania organizacyjne dla sprawnej realizacji zadań związanych z ochroną mienia oraz zwalczaniem przestępstw i wykroczeń w zakresie ochrony przyrody w aktualnie funkcjonującym regulaminie organizacyjnym. Dla utworzonych Grup terenowych, jako jednostek organizacyjnych wchodzących w skład Posterunku Straży Parku w KPN ustalono obsadę osobową, zakres zadań, podległości i odpowiedzialności. Obecna struktura organizacyjna Posterunku Straży Parku odpowiada aktualnym możliwościom finansowym KPN oraz wewnętrznym uwarunkowaniom w zakresie potrzeb ochrony tego obszaru.

[Dowód: akta kontroli str. IV/1-4]

Największa liczba przypadków łamania przepisów dotyczących ochrony przyrody dotyczy przebywania turystów pieszych, rowerzystów oraz jeźdźców konnych poza wyznaczonymi szlakami turystycznymi. W roku 2014 funkcjonariusze Straży Parku odnotowali odpowiednio: 2778, 1654 i 549 takich zdarzeń. Dużym problemem są zbiory runa leśnego (1686 przypadków). Ponadto rocznie notuje się kilkaset nielegalnie zaparkowanych samochodów oraz kilkadziesiąt wjazdów na teren Parku motocyklami oraz quadami. Wobec sprawców wykroczeń w większości przypadków stosowane są pouczenia. W sytuacjach szczególnie drastycznych nakłada się mandaty karne. W roku 2014 nałożono 42 mandaty karne na kwotę 7 650 zł. Jak wyjaśniono, przy nakładaniu mandatów problemem jest uzyskanie w terenie dokumentów od osoby popełniającej wykroczenie i trudności uzyskania w takich przypadkach wsparcia ze strony Policji. Dlatego w przypadkach wykroczeń o mniejszym stopniu szkodliwości, których jest większość, funkcjonariusze stosują pouczenia. Sprzyja to dobremu wizerunkowi Parku, jest skuteczne i nie naraża na chęć odwetu wobec Paku. W przypadkach wykroczeń o dużej szkodliwości, mandaty są bezwzględnie nakładane. W roku 2014 odnotowano 16 przypadków kradzieży drewna, którego wartość oszacowano na kwotę 17 236 zł. Wszystkie sprawy z tego zakresu są prowadzone przez Policję.

[Dowód: akta kontroli str. IV/5-8]

[9] Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.

W KPN przestrzegane są przepisy art.108 ust.4 *ustawy o ochronie przyrody* dotyczące obowiązku wykonywania przez funkcjonariuszy Straży Parku co 5 lat okresowych badań lekarskich i psychologicznych. Wszyscy funkcjonariusze Posterunku Straży Parku posiadają aktualne orzeczenia i zaświadczenia o odbyciu okresowych badań psychologicznych i lekarskich.

[Dowód: akta kontroli str. IV/9-28]

W KPN przestrzegane są przepisy dotyczące sposobu prowadzenia książki ewidencji broni palnej i amunicji oraz książki wydania-przyjmowania broni palnej i amunicji. Wymienione dokumenty oraz zapisy w nich dokonywane odpowiadają wzorom zawartym w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 lipca 2005 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania i przechowywania broni bojowej oraz broni myśliwskiej, wraz z amunicją, będącej w dyspozycji Straży Parku*[10]. Straż Parku w KPN dysponuje 12 szt. broni bojowej (pistolety GLOCK) oraz 3 szt. broni palnej myśliwskiej.

[Dowód: akta kontroli str. IV/29; IV/41]

KPN posiada nieaktualną protokolarną ocenę spełniania przez magazyn broni wymogów, o których mowa w § 2 ust. 2 i 3 *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 lipca 2005 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania i przechowywania broni bojowej oraz broni myśliwskiej, wraz z amunicją, będącej w dyspozycji Straży Parku.* W roku 1998 w KPN dokonano protokolarnego odbioru magazynu broni znajdującego się w siedzibie Dyrekcji. Odbiór ten został dokonany w trybie nieobowiązującego już *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 1993 r*[11]*. w sprawie funkcjonowania Straży Parku w parkach narodowych.* W wyjaśnieniu przyczyn tej nieprawidłowości błędnie wskazano, powołując się na Internetowy Systemem Aktów Prawnych Sejmu RP, że ten akt prawny jest nadal obowiązujący. Akt ten został uchylony przez art.157 *ustawy ochronie przyrody.* W KPN dokonuje się komisyjnego sprawdzenia warunków przechowywania broni w miejscu zamieszkania funkcjonariusza Straży Parku. Sprawdzenie to odbywa się w trybie §6 ust.3 wymienionego rozporządzenia.

[Dowód: akta kontroli str. IV/30-31; IV/32; IV/33-36]

Straż Parku w KPN wypełnia postanowienia *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie zakresu i trybu współpracy Straży Parku z Policją oraz zakresu działań Straży Parku podlegających kontroli Policji i sposobu sprawowania tej kontroli.* [12]. W sprawie tej Dyrektor Parku podpisał stosowne porozumienie z Komendantem Stołecznym Policji, które obowiązuje od dnia 15 sierpnia 2011 r.

[Dowód: akta kontroli str. IV/37-39]

W KPN przestrzegane są wewnętrzne procedury regulujące funkcjonowanie Straży Parku odnoszące się do planowania i dokumentowania czasu pracy. Sporządzana w tym zakresie dokumentacja prawidłowo odzwierciedla przebieg odbywanych przez funkcjonariuszy służb oraz określa rozmiar i rodzaj wykonywanych zadań. Dokumentacja jest zatwierdzana przez Dyrektora Parku.

[Dowód: akta kontroli str. IV/40]

---

[10] Dz.U. z 2005 r. Nr 139, poz.1170
[11] Dz.U. z 1993 r .Nr 30 poz.138
[12] DZ.U. z 2004 r. Nr 5, poz. 33

Biorąc pod uwagę powyższe oceny, uwagi i wnioski wnoszę o:

1. Podjęcie działań mających na celu unormowanie przypadków bezumownego korzystania z nieruchomości KPN;
2. Podjęcie działań mających na celu uporządkowanie spraw związanych z umową darowizny z dnia 8.05.1998 r dokonywanej na rzecz KPN przez operatora telekomunikacyjnego, poprzez zmianę warunków umowy najmu części poddasza i dachu z dnia 8.05.1998 r. z tym samym operatorem, w tym renegocjację warunków finansowych;
3. Doprowadzenie do zgodności umowy nr DT/373-71/12 z dnia 14.12.2012 r. z decyzją Ministra Środowiska z dnia 12 czerwca 2012 r. znak: DLPpn-201-9/22764/12/WH w zakresie dzierżawionej nieruchomości;
4. Stosowanie Zarządzenia nr: 21/2009 oraz 22/2009 Dyrektora Kampinoskiego Parku Narodowego z dnia 25.08.2009 r. *w sprawie ustalenia stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych,* oraz Zarządzenia nr 23/2009 Dyrektora Kampinoskiego Parku Narodowego z dnia 25.08.2009 r. *w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę nieruchomości zabudowanej* w zakresie wprowadzania nowych stawek bazowych lub dokonanie zmian tych zarządzeń mających na celu zmianę zasad w tym zakresie;
5. Dokonanie uaktualnienia protokolarnej oceny spełniania przez magazyn broni wymogów, o których mowa w § 2 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 lipca 2005 r. *w sprawie sposobu ewidencjonowania i przechowywania broni bojowej oraz broni myśliwskiej, wraz z amunicją, będącej w dyspozycji Straży Parku.*

Przedstawiając powyższe wystąpienie pokontrolne, proszę Pana Dyrektora o złożenie pisemnej informacji w sprawie sposobu wykorzystania wyników kontroli oraz o podjętych działaniach zmierzających do realizacji zaleceń pokontrolnych – **w terminie 1 miesiąca** od daty otrzymania niniejszego pisma.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego w Ministerstwie Środowiska będzie monitorować postęp realizacji zaleceń pokontrolnych do czasu ich pełnego wdrożenia.

Z up. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
GŁÓWNY KONSERWATOR PRZYRODY

Piotr Otawski

Do wiadomości:

Pani ***Maria Zachwatowicz*** – Dyrektor Departamentu Leśnictwa i Ochrony Przyrody w MŚ